

Prenumerata „Postępu“
wynosi:
w Austrii: rocznie . kor. 4—
półrocznie „ 2—
kwartalnie „ 1—
Za granicą:
w Niemczech: rocznie kor. 5—
w innych państwach: rocz. „ 6—
Numer pojedynczy kosztuje 8 h.
Reklamacje otwarte są wolne
od opłaty pocztowej
Prenumeratę oraz wszelką ko-
respondencję nadsyłać należy
pod adresem:

Redakcja i Administracja
„Postępu“:
Kraków,
ul. św. Tomasza L. 35.

POSTĘP

chrześcijańsko-socjalne pismo tygodniowe.

Wychodzi co sobotę.

Ogłoszenia (inzeraty)
przyjmuje
Administracja „Postępu“
Kraków, ul. św. Krzyża 13.

Geny ogłoszeń:

Zwyczajne ogłoszenia za wiersz
szpaltowy drobnym drukiem albo
jego miejsce 10 h. Wiadomości
prywatne umieszczone po zapi-
skach kronikarskich i w „Nade-
ślanem“ za jeden wiersz drobnym
drukiem 20 h.—Ogłoszenia na in-
nych miejscach lub ogłoszenia ca-
loroczne podług osobnej umowy.

Redakcja rękopisów nie zwraca
Nieopłaconych listów nie przy-
jmuje. Beziemiennych wiadomości
nie uwzględnia.
Zmiana adresu 20 halerzy.

Czytelnicy! Rozszerzajcie „Postęp“ i żądajcie go w restauracjach, gospodach i na kolejach!

Z ostatnich dni walki o reformę wyborczą do Sejmu.

Nareszcie wyczerpała się cierpliwość społeczeństwa. Cały kraj coraz natęczywiej — coraz goręcej domaga się, aby Sejm wreszcie otwarcie się wypowiedział, czy uchwali reformę wyborczą, czy nie. Nastrój ten społeczeństwa odczuli wreszcie i posłowie, demokracja i ludowcy zrozumieli w Sejmie, że jak dalek tak spać będą i na wszystko głowami kiwać, to nie mają po co wracać do swych wyborców. I postanowiono sprawę reformy wyborczej wytoczyć na jawnym posiedzeniu sejmowym. Na wniosek pos. Lea postawiony w przeszły czwartek imieniem lewicy rozpoczęła się w sobotę dyskusja nad reformą wyborczą i trwała trzy dni. Pos. Leo domagał się, aby komisya dla reformy wyborczej do 3 dni zdała sprawę ze swych czynności i imieniem lewicy zagroził, że w razie jeśli prawica nie zgodzi się na przeprowadzenie reformy wyborczej teraz

lewica nie uchwali budżetu.

To samo zapowiedzieli i ludowcy, którzy w swym klubie zaczynają w ostatnich czasach coraz bardziej wyzwalać się z pod konserwatywnych wpływów pos. Stapińskiego. Bezpośrednim powodem tego ostrego i niespodziewanego wystąpienia było to, że konserwatyści spróbowali jeszcze raz w bezczelny wprost sposób udaremnić reformę wyborczą. Mianowicie na posiedzeniu przewodniczących klubów polskich w ub. piątek zażądali — aby a) dać im 10 mandatów dla nieistniejącej jeszcze Rady kultury krajowej, b) obciążyć ilość mandatów z kurji powszechnej z 16 na 7, c) zażądali aby w kurji wiejskiej okręgi były trójmandatowe.

Tylko siebie i wyłącznie swe interesa mając na oku konserwatyści chcieli jeszcze raz oszukać społeczeństwo.

Ale na takie sztuczki oburzyli się nawet śpiący demokraci, którzy po cichu rękę konserwatystom ściskali. Przyszli do przytomności i ludowcy — i zobaczyli, że pasek, na którym ku konserwatystom chciał ich wiesić pan Stapiński, to oczywiście

zdrada interesów ludu.

I zakotłowało się w Sejmie szlacheckim. Rozpoczęła się walka. Przez trzy dni przemawiali z lewicy pos. Leo, Battaglia, Rutowski,

Adam, z ludowców pos. Wasung, Styła, Witos, Stapiński, z Rusinów Korol, Dudykiewicz i Lewicki, z prawicy bronił się pos. Piniński, Czajkowski, Jawerski.

I co się pokazało? Oto stronnictwa wzajemnie zarzucały sobie „Wyście zabagnili sprawę“. Jedni drugim do oczu skakali i pokazywali, ile to sztuczek używano, aby do reformy wyborczej nie dopuścić!

Na czele stają konserwatyści. Ci zawsze byli wrogami uczciwej reformy wyborczej. Zdemaskowano ich teraz już zupełnie. Pokazało się, że dla zachowania swego „stanu posiadania“ (?) gotowi byli zaprzepaścić wszystko. Poseł Wasung (lud.) bardzo śmiało wykazał im, że gdziekolwiek oni do pracy dla ludu rękę przyłożą, tam ta praca się rozłazi i psuje. Towarzystwa gospodarze przez konserwatystów pozakładane nie idą naprzód w swoim rozwoju — owszem konserwatyści wszędzie, na każdym polu działają

jako hamulec.

Dlatego też nie powinni zajmować miejsca innym, którzy chcą pracować — i potrafią mimo, że nie są konserwatystami.

Pokazało się także z dyskusji coś jeszcze smutniejszego. Oto ludowcy przez usta posła Stapińskiego przyznali się do tego, że w ostatnich czasach mieli

sojusz z konserwatystami.

Przyznał się pan Stapiński, że zawierzył konserwatywnym obietcom, że ustępstwami chciał konserwatystów pozyskać. Przyznał się pan Stapiński do swej dwulicowej roli. Dla nas nie było to nowością, ale dobrze się stało, iż rzecz publicznie została stwierdzona. Ludowcy za jego wodzą także przyłożyli rękę do zahamowania reformy wyborczej.

Kiwali głowami na wszystko co rząd i konserwatyści dawali, a nie mieli w sobie dość siły, aby zakrzyknąć, że oszukiwać ludzi nie pozwolą, że zaprzedać go nie dadzą. Opamiętali się teraz — ale czy na długo?

Dyskusja w sejmie pokazała nam, że reforma wyborcza nie przyjdzie tak prędko.

Właściwie nikomu tam się nie spieszyło i nie spieszy. A demokraci z lewicy choć teraz nagle bardzo się rozkrzyczeli, łatwiej i pręcej dadzą się ułagodzić, niżby sądzić można.

To co chcieli zrobić konserwatyści z sejmową reformą wyborczą, było wprost potwor-

nem. Ale i to, co chcą przeprowadzić demokraci — sprawiedliwym nie będzie.

Jedno dziś jasno stoi przed nami po tych trzech dniach dyskusji nad reformą wyborczą w Sejmie. Ten Sejm sprawiedliwej reformy wyborczej nam nie da. Innych ludzi tam trzeba. Musi się zwalić ten gmach szlacheckich przywilejów — zakulisowych konszachtów — a wtedy przyjdzie reforma sprawiedliwa — uczciwa.

Zbrodnia na Jasnej Górze.

Smutna historia, której jesteśmy świadkami, rozwija się coraz dalej. Śledztwo sądowe, jakie w tej sprawie się toczy, dostarcza coraz nowych dowodów winy, coraz nowe a straszne rzuca światło na stosunki, w jakich żyli niektórzy Jasnogórscy księża.

Po aresztowaniu Damazego Macocha w Krakowie przesłuchano go szczegółowo. Z jego zeznań pokazało się, że we wszystkich jego machinacjach pomagali mu

jeszcze dwaj Paulini,

mianowicie ks. Izidor Starczewski i ks. Bazyl Oleśnicki. Macoch zeznał, że ks. Izidor kradł razem z nim pieniądze, zwłaszcza zaś ukradli razem pozostałe po zmarłym Paulinie ks. Bonawenturze 5.000 rbl.

Obu zakonników aresztowano i internowano w klasztorze.

Zarząd Kościołem Jasnogórskim i skarbcem objęła na zarządzanie Biskupa ks. Zdzitowieckiego delegacja księży świeckich. Oni odprawiają Msze św., przyjmują ofiary i wota. Według postanowienia ks. Biskupa, który działa w porozumieniu z Rzymem

Paulini nie zostaną usunięci

z Jasnej Góry. Prawdopodobnie zostanie tylko reguła ich obostrzona, wyrzuceni winni i cały klasztor poddany pod władzę biskupią, czego dotychczas nie było.

Nowy zwrot śledztwu nadało wykrzykie w Trzebini przez komisarza Jasieńskiego w pokoju, w którym Macoch nocował, korespondencji jego wprawdzie podartej — ale dającej się odczytać. Z korespondencji tej wynikało, że służący Stanisław Załóg i ks. Izidor wiedzieli o dokonaniu morderstwa i ułatwili Macochowi ucieczkę.

W toku śledztwa aresztowano p. Helenę z Krzyżanowskich Macochową, która jednak

BAZAR KRAJOWY
W KRAKOWIE, RYNEK 20.

POLECA:

Koszyki ozdobne do robót ręcznych,
koszyki biurowe na papiery, kosze
i walizki do podróży.

Magazyn mebli SZCZEPANA ŁOJKA

Kraków, ul. Szpitalna 36, naprzeciw teatru miejskiego. Numer tel. 738.

poleca w wielkim wyborze kompletne urządzenia pokoi sypialnych, jadalnych, salonów, i t. p.—Sofy wszelkiego rodzaju, materace, poduszki, kołdry, dywany, chodniki portyery, firanki, kapy na łóżka, serwety na stoły itp.

ani do kradzieży kosztowności, ani do współwiny w morderstwie się nie przyznaje.

Aresztowano dalej obu dorożkarzy, którzy wywozili trupa w sofie z klasztoru — aresztowano ojca ks. Izidora — który złożył bardzo obciążające tegoż zeznania. Mianowicie zeznał, iż z polecenia syna swego wysłał do Macocha depeszę ostrzegającą o pościgu.

Za Stanisławem Załogiem urządzono energiczny pościg. Wynikiem było aresztowanie go w Hamburgu, gdy wsiadał na okręt celem wyjazdu do Ameryki. Z tą chwilą wszyscy uczestnicy krwawego dramatu znajdują się już w rękach władz.

Według wiadomości z Hamburga Załóg przyznał się do kradzieży kosztowności z Obrazu Matki Boskiej.

Policyi udało się dostać w swe ręce także całą paczkę biżuterii drogocennych będących własnością Macochowej — niektóre z nich mają pochodzić też z kradzieży.

Władze rosyjskie bardzo energicznie zajęły się sprawą. Do Częstochowy zjechał cały sztab wysokich rosyjskich dygnitarzy, którzy osobiście pilnują śledztwa.

Uznając potrzebę jakiegoś kierownictwa w klaszterze, władze zatwierdziły nareszcie

wybór ks. Welońskiego

na przeora. Ostatnie wiadomości donoszą, że ks. Biskup Zdzitowiecki pojechał do Rzymu, aby tam zdać sprawę z całej rzeczy.

Damazy Macoch znajduje się jeszcze ciągle w Krakowie. Z każdym dniem przygnębienie jego wzrasta. Widocznie cela więzienna zaczyna powoli przywodzić zbrodniarza do upamiętania.

Po ukończeniu śledztwa proces w całej sprawie odbędzie się w Piotrkowie.

Nieszczęście może pognębić człowieka,
Lecz prawych zasad nie wyrwie mu z łona:
Wszakże pochodnia, choć w ziemię zwrócona,
Płomieniem zawsze do nieba ucieka.

Z polityki państwowej.

(Zgoda w Czechach. — Obrady delegacji. — Ciężary wojskowe. — „Wrogowie“ militarystyki).

Położenie polityczne w monarchii austriackiej w ostatnich trzech tygodniach znacznie się zmieniło na lepsze dzięki porozumieniu przedstawicieli Czechów i Niemców, którzy w razie zawiesili broń, zebrał się w Sejmie czeskim i prowadzą narady nad projektami ustaw mającymi na celu uregulowanie wzajemnych stosunków narodowościowych w Czechach. Tymczasem Sejm czeski został odroczone aż owa komisja wypracuje i przedstawi sejmowi gotowy projekt ustawy o narodowym rozgraniczeniu do uchwały. Jeżeliby naprawdę doszło do trwałego porozumienia stronnictw narodowych czeskich i niemieckich, wtenczas i stosunki w parlamencie austriackim uległyby zasadniczej zmianie na lepsze, czego wszyscy gorące pragniemy.

W ubiegłym tygodniu zebrały się we Wiedniu na narady wspólne, austro-węgierskie delegacje. Prezydentem austriackiej delegacji wybrany został prezes Koła polskiego dr Głabiński. W zakres spraw delegacji podległych należy polityka zagraniczna monarchii, sprawy armii, oraz wspólne kwestye obu połów państwa: Austrii i Węgier dotyczące. Nad temi też sprawami toczą się obrady.

Dla nas najważniejszym przedmiotem obrad jest budżet wojskowy, delegacyom przedłożony. Dlatego przytaczamy ogólne z niego cyfry:

Przedłożony delegacyom budżet wspólnych wydatków i dochodów wykazuje za rok 1910 ogólne wydatki w wysokości 423,459,600 K. — Z tego wypada na ministerstwo spraw zagran. 15,185,921 (więcej 1,519,327 K w porównaniu z rokiem ubiegłym), na armię ogółem koron

336,570,667 (więcej 11,725,522), a mianowicie zwyczajne wydatki 325,497,077 Koron (więcej 14,018,662), nadzwyczajne wydatki 10,073,590 (mniej 2,293,140 koron) na marynarkę ogółem 66,757,210 (więcej 3,310,350 kor.), a to zwyczajne wydatki 60,912,410 (więcej 1,925,100), nadzwyczajne wydatki 5,844,800 koron (więcej 1,394,250).

Po odciążeniu obliczonych na 160,911,929 nadwyżek słowych, pozostaje do pokrycia przez dodatki według kwoty 262,547,671 K, z tego wypada na Austryę 166,980,319 (więcej 4 mil. 481,321), na Węgry 95,567,352 koron (więcej 2,564,781).

Wydatki na wojsko i zakłady w Bośni i Hercegowinie wynoszą 8,384,359 koron (więcej 317,350). Ogółem wydatki Bośni i Hercegowiny obliczone są na 74,521,960, własne dochody na 88,376,409 (nadwyżka 124,449).

Cyfry, odnoszące się do wydatków na cele wojskowe świadczą wymownie, jak olbrzymim ciężarem ludów jest militarystyka. Wydatki nie zawierają jeszcze kwoty ćwierć miliarda koron. którą wyrzucono na awanturę bośniacką. Ciężary wojskowe jak widzimy z powyższych cyfr stale wzrastają, pomimo, że w parlamencie zasiada blisko 90 postów socjalistycznych i kilkunastu ich sprzymierzeńców, radykałów czeskich i niemieckich. Co gorsza, był czas, że ci sami socjaliści, którzy na zgromadzeniach ludowych i w gazetach swych piorunują na militarystykę, w parlamencie głosowali za budżetem, a więc i milionowymi wydatkami na armię. Ot międzynarodowi oszuści. Dla ludu mają obietnice — dla militarystyki dają poparcie i uchwalają miliony.

Człowiek rozsądny winien być panem swoich postanowień, czynów i postępowania i nie może być podobnym do słomki, co rzucona na wodę bieży za prądem strumienia. Jakieżby znaczenie miała odpowiedzialność za nasze czyny, jakąż wartość — cnota i zasługa, gdyby nasza wola nie była swobodną, gdyby nasze czyny naprzód i przymusowo we wszystkich szczegółach przez nadziemską władzę nakreślone zostały. Na cóżby się zdało u żyć, radzić, pracować w pocie czoła, starać się usilnie, gdyby wszystko tak a tak i nie inaczej być musiało.

Co słyszeć w Portugalii?

Prześladowanie Kościoła.

Dwa tygodnie minęło od dnia urodzin trzeciej w Europie Rzeczypospolitej. Republikańskie wypędziwszy króla Manuela z rodziną z granic kraju, utworzyli nowy rząd z prezydentem Bragą na czele, który uporawszy się z monarchistami, których częścią wymordowano, częściowo zaś uwięziono, całą swą energię zwrócił przeciw Kościołowi katolickiemu i Jego instytucyom.

Jak to już w poprzednim numerze pisaliśmy, ostatni za króla Manuela rząd portugalski, wyszły z obozu liberalnego a ulegający wpływowi masonów, prześladować zaczął Kościół i katolicyzm różnemi rozporządzeniami i dekretami. Król Manuel szedł rządowi swemu na rękę — jak piszą — sprzymierzywszy się z masoneryą.

Nowy Rząd republikański nie zadowolili się dotychczasowym sposobem prześladowania; było mu tego za mało. Po objęciu steru państwa, jedną z pierwszych jego czynności było wydanie nakazu wypędzenia katolickich kongregacji i skonfiskowanie ich majątku, choć sami w owym „ukazie“ przyznać musieli, że kongregacje katolickie „nic nie zawiniły“.

Następnie przypuścili republikańskie ataki i szturm przeciwko klasztorom, dopuszczali się ohydnych wybryków wobec księży, zakonni-

ków i bezbronnych zakonnic, rozpoczęła się grabież i plądrowanie, w którym nawet wojsko udział brało. Korespondent dziennika angielskiego „Daily Express“ opisuje np. taką scenę:

„Byłem świadkiem strasznej sceny, sceny nie do uwierzenia prawie, jaka się rozgrywała przy burzeniu i grabieży kościołów i klasztorów. Miało się wrażenie, że pijani zwycięstwem żołnierze, oszołomieni swym skutkiem, chcą teraz właściwie pokazać, że są świadomi swej siły. Nawet wszelki ślad dyscypliny i karności zaginął. Żołnierze dopuszczali się najdzikszych wybryków. Sceny na które patrzyłem, w swej ohydzie nie mogły być gorsze podczas rewolucyi francuskiej. Widziano pijanych republikanów na ołtarzach, śpiewających marsyliankę; inni zaś, uzbrojeni w siekiery, topory, noże i sztylety, wtargnęli do klasztorów i kościołów, grabili i burzyli wszystko, co tylko im w rękę wpadło, mordując i poniewierając uciekających księży, zakonników i zakonnice. Pomiedzy bandytami były także kobiety, które brały udział w tych dzikich wybrykach i podburzały tłumy“.

Tak przedstawia robotę republikanów w stolicy Portugalii, Lizbonie, dziennik angielski, nie należący wcale do obozu katolickiego, przeciwnie zasadniczo dość wrogo wobec katolicyzmu występujący. Gorsze jeszcze wieści z Portugalii przynoszą wielkie dzienniki katolickie. Zdziczenie rewolucjonistów republikańskich jest w stosunku do Kościoła okropne. Grabież kościołów i klasztorów, śpiewy pijanej i rozpasanej tłuszczy na ołtarzach, mordowanie niewinnych zakonnic — wszystko to jest ohydą, stanowiącą czarną kartę w nader krótkiej jeszcze historii rządów republikańskich w Portugalii.

Tymczasem gazety liberalne i socjalistyczne całego świata, między innymi krakowska „Nowa Reforma“ i „Naprzód“ socjalistyczny zamieszczają artykuły, wiadomości i telegramy, że w Portugalii panuje ład, spokój i porządek, że tylko kilku Jezuitów stawilo opór i nawet wojsko zaczęło, że tu i ówdzie mogło się coś wydarzyć, co nie zgadza się z prawem i publicznym bezpieczeństwem, ale do poważniejszych wybryków nigdzie nie przyszło.

W ten sposób gazety liberalno-socjalistyczno-żydowskie okłamują świat, aby rządowi portugalskiemu ułatwić dalszy ciąg jego zbrodniczej roboty.

Równocześnie liberalno-żydowska prasa ogromnie jest ucieszona, że rząd republikański wypędza klasztory i przestrzega rządy innych państw, szczególnie Niemiec i Austrii aby ich nie przyjmowały w granice swoich państw.

Jednem słowem, rząd portugalski robi wielką uciechę całemu żydowsko-liberalno-socjalistycznemu światu. Miejmy jednak nadzieję, że rząd portugalski swoją polityką wykopie sobie wkrótce grób. Dzisiejsze jego narzędzia kiedy im zabraknie przedmiotu rabunku, przeciw niemu samemu i przeciw nowonarodzonej republice się zwrócą, której równie dobrze jak panowaniu monarchy mogą zadać cios śmiertelny.

Cała cywilizacja, to ciągła praca duchowa, walcząca z przyrodzoną koniecznością i budująca wbrew prawom martwego świata. Kamień, martwa bryła, pchnięta w dół, samą siłą bezwładności toczy się po pochyłości — ale wola i wyteżenie ludzkie dźwiga kamień do góry i wbrew prawom ciężkości buduje najrozmaitsze świątynie. Całą pracę duchową można porównać do dźwigania ciężaru i ustawienia go tam, gdzie tego wymaga świadomy cel ludzki, a nie gdzieby go potoczyła ślepa siła grawitacji.

Stanisław Szczepanowski.

Magazyn i pracownia sukien męskich
MARCINA CZAJI i WŁ. RECHOWICZA
Kraków, ulica Mikołajska L. 24.

POLECA

na obecny sezon wielki wybór
materiałów modnych, krajowych i oryginalnych
angielskich.

Wykończenie artystyczne. Ceny przystępne.

Listy od Czyteników.

Z życia i działalności „Czytelni katolickiej“.
Dobczyce.

Założona w r. 1895 za inicjatywą X. Teofila Papescha, skończyła Czytelnia kat. w Dobczycach piętnasty rok istnienia. Przez cały ten przeciąg czasu poczuwała się do obowiązków, jakie ma nieść względem ludności miasteczka i starała się, o ile możliwości, jak najczynniejszy w pracy oświatowej, ekonomicznej i społecznej brać udział. W ostatnim roku zwłaszcza wysunęła pracę społeczną na pierwszy plan. W dzień 31 V. 1909 roku przyszło do połączenia Czytelni z pokrewnym towarzystwem miejscowym Kółkiem roln. pod wspólną firmę „Czytelni katolickiej“, odtąd Czytelnia objęła całą agendę Kółka — zawsze jednak w ramach swego statutu — odtąd też moment oświatowy i zabawowy w towarzystwie ustąpił pierwszeństwa kierunkowi społecznemu.

Mając na uwadze, że czem dla rzemieślnika warsztat, tem dla towarzystwa własny lokal, bliski i dostępny dla wszystkich, ogłosił się Wydział za nabyciem dla Czytelni odpowiedniego domu. Nabyto więc realność z domem, w którym obecnie Towarzystwo się mieści za 10.000 kor., a na pokrycie ceny kupna użyto własnych funduszy i zaciągnięto znacznie większą pożyczkę 7.500 kor. O kupnie zdecydowała między innymi i ta okoliczność, że dom ten stałby się inaczej na pewno łupem żydowskim.

W niedzielę i święta zgromadzali się członkowie na wspólną pogawędkę, przeczytanie gazet i gry towarzyskie (domino, fortunakę etc.) Prócz Walnych zgromadzeń schodziła się zazwyczaj garstka tylko, co tutaj z ubolewaniem wytknąć trzeba. Wydział ze swej strony usprawiedliwić się musi, że na zebrania te i pogadanki należytego nie kładł nacisku, co się działo z powodu przeciążenia zajęciami gospodarczo społecznymi i handlowymi w Czytelni. Mimo to odbyło się w ciągu roku parę wieczorków, wieczornic, pogadanek i zabaw.

I tak odbyło się: 7 II. 09. Zabawa taneczna. 14 II. 09. Zgromadzenie publiczne polskiego stronnictwa chrześ.-socjal. w sprawie ubezpieczenia na starość. Referowali pp. Dąbrowski red. „Głosu Narodu“ i Holeksa red. „Postępu“. 23 V. 09. Wieczorek Anczykowski z przedstawieniem amatorskim. Potem zabawa taneczna. 13 VI. 09. Sprawozdanie uczestników wycieczki rolniczej na Morawy, urządzonej przez powiatowy Zarząd Kółek rolniczych w Wieliczce. 29 IX. 09. Wieczornica w XIV. rocznicę założenia Czytelni, połączona z odczytem i pogadanką na temat: Nędza żydowska, a rzemieślnicza i wieśniacza. Referował X. Górny. 21 II. 010. Wiec chrześ.-socjalny z programem: a) Rzemieślnicy, a kwestya socjalna; b) Ankieta Wydziału kraj. w sprawie nędzy żydowskiej. Przewodniczył p. Jabłoński, referował X. Górny. 16 I. 10. Walne zgromadzenie w sprawie kupna domu i „Oplatek“. 4 VI. 10. „Święcone“. 22 V. 10. Festyn obywatelski na Grobowej. 10 VI. Obrazy świetlne. 29 VI. 10. Walne zgromadzenie i XV. rocznica założenia Czytelni.

Więszym dorobkiem pochwalić się może Wydział na polu ekonom.-społecznym. Objąwszy w spadku po Kółku roln. sprowadzenie dla członków węgla, zaopatrzyła Czytelnia w r. 1909 w paliwo 160 członków, a w r. bieżącym 145. Należytość za węgle spłacili członkowie w dwunastu ratach miesięcznych. Zajmowali się sprawą pp. Jabłoński, Podsadecki i X. Górny. Chętnie spieszył z pomocą X. kanonik Zastawniak i inni. Węgla dostarczono w r. 1909 10 501 cetn. zwycz., w r. 1910 7.687 cetn. zwycz.

Na Święta Wielkanocne sprowadziło Tow.

225 litrów naturalnego wina na zamówienie członków.

Zupełnie bez zysku przeprowadziła Czytelnia sprowadzenie dla członków pszenicy, żyta, i koniczyzny do siewu.

Sprowadzono na wspólny rachunek wagon żużli, które członkowie pomiędzy siebie rozegrali.

Wydział „Czytelni kat.“ składał się z 9 członków z X. Zastawniakiem na czele. Posiedzeń, zwyczajnych odbyto 13, nadzwyczajnych 12. Walnych zgromadzeń nadzwyczajnych odbyło się 4. Członków liczy Towarzystwo obecnie 197, płacących wkładki miesięcznie po 20 hal.

Jednym z głównych zadań Czytelni było należyte prowadzenie biblioteki, co jednak w warunkach Towarzystwa nie było łatwym. Z biblioteki korzystała młodzież szkolna i pozaszkolna i pewna liczba osób przeważnie inteligentniejszych, smutnym zaś objawem było, że ze sfer mieszczańskich czytelników na palcach policzyćby można.

Sprawozdanie skarbnika streścić się da mniej więcej w sposób następujący: Majątek Towarzystwa stanowi dom z ogrodem nabyty za 10.000 kor., gotówki w dniu sprawozdaw. 29 X. 910 375 kor. W stanie biernym zaś ciężą dwie pożyczki na łączną kwotę 7500 kor.

Sprawozdanie, z którego powyższy wyciąg uczyniono, złożył X. Górny jako wiceprezes Czytelni kat. w Dobczycach na Walnym zgromadzeniu, odbytem pod przewodnictwem X. kan. Zastawniaka dn. 29 IX. 1910. Sprawozdanie to Zgromadzenie przyjęło do wiadomości, absolutorium udzieliło i żywo podziękowało za trudy. Wybory Wydziału tego samego dnia przeprowadzone, nieznacznie tylko jego skład zmieniły. Po zgromadzeniu odbył się wieczorek grunwaldzki, w czasie którego umieszczono w lokalu Towarzystwa piękny obraz Jadwigi. Zakończyła się uroczystość wieczornicą, która się przeciągnęła do północy. Tak minęła XV. rocznica założenia Czytelni.

Kalendarzyk.

23	paźdz.	Niedziela: Jana Kantego.
24	„	Poniedz.: Rafała arch.
25	„	Wtorek: Chryzanta.
26	„	Środa: Ewarysta.
27	„	Czwartek: Sabiny.
28	„	Piątek: Szymona.
29	„	Sobota: Zenobiusza.

Kronika.

Rząd nie będzie budował kanałów! Tak powiedział minister skarbu, Polak, Dr Biliński, na jednym z ostatnich posiedzeń przewodniczących klubów polskich w Sejmie krajowym.

Oświadczenie Dra Bilińskiego, prócz stwierdzenia faktu, iż ani rząd teraźniejszy, ani późniejszy nie będzie budował kanałów, zawiera jeszcze jedną smutną dla kraju niespodziankę. Owa „niespodzianka“ dotyczy bowiem odszkodowania za zaniechanie budowy kanałów. Gdy bowiem zapytano Dra Bilińskiego, jakie są gwarancje, że rząd wypłaci odszkodowanie, ofiarowane w kwocie 120 milionów koron, Dr Biliński powiedział, iż interesowane kraje muszą same wywalczyć sobie to odszkodowanie.

Jeżeli sobie teraz zdamy sprawę z tego, co właściwie tkwi w tem oświadczeniu przedstawiciela centralnego rządu, to można uważać kwestyę budowy dróg wodnych kosztem rządu za zupełnie na zawsze pogrzebaną.

Ponadto rząd nawet nie jest skłonny dobrowolnie dać krajom odszkodowania za zaniechanie budowy kanałów, i powiada z niebyszałem lekceważeniem: „Dam wam, jak przyciśnięcie mnie do muru. Dam wam tyle, ile mi się będzie podobało dać“.

Tak się skończy komedia kanałowa, którą przez dziesięć lat mamiono nasz kraj, a wyciągając z niego miliony na cele krajów niemieckich.

X. Stojałowski a chłopci. X. prałat Stojałowski chlubił się dotąd, że uświadomił narodowo chłopów polskich w Galicyi. Nikt mu nie zaprzeczał pewnych zasług w tym kierunku. — Aż sam X. poseł przekreślił swoje zasługi onegdaj w Sejmie lwowskim. X. Stojałowski powiedział bowiem:

„...równość głosowania uważam za niesprawiedliwą, bo ludzi nie można tak mierzyć korbem, jak groch. Również frazesem jest, co mówiono tutaj, że chłop podtrzymał Ojczyznę. Być może, że materyalnie, ale polskich ideałów nie ma“.

„Można mówić, że ciało jest polskie, ale ideałów polskich tam niema“ powtórzył X. prałat jeszcze raz, gdy mu chłopski poseł Witos krzyknął: „To kłamstwo“...

X. Stojałowski rzucił ciężkie oszczerstwo na polski lud, który go obdarzył swem zaufaniem, mandatami, godnościami, a nawet — dawniej — czecią i miłością... Czy nie trafnie wyraził się p. Stapiński, usłyszawszy to oskarżenie: „Dobrze chłopci zrobili, że go wyrzucili od siebie“?

Anarchiści zaczynają się w Austrii ruszać.

W stolicy Czech Pradze zapowiedzieli anarchiści na ubiegły czwartek uroczystość z powodu rocznicy stracenia Ferrera anarchisty hiszpańskiego. Policja zabroniła zebrania, lecz anarchiści w liczbie około 200 zebrałi się w restauracyi na Królewskich Winohradach. 2 komisarzy i 30 policyantów wkroczyło do lokalu i rozwiązało zgromadzenie. Anarchiści stawili opór. Przyszło do ostrej bójki, która zakończyła się aresztowaniem 6 osób. Kiedy aresztowanych odprowadzono na policyę, anarchiści podążyli za nimi i do późnej nocy demonstrowali (hałasowali).

Strejk kolejowy we Francyi, o którym w poprzednim numerze pisaliśmy, został siłą przez rząd stłumiony. Socjalista, prezydent ministrów francuskich Briand musiał wystąpić przeciw „swoim towarzyszom“, przywódców strejkujących kazał aresztować, strejkujących powołał częściowo do wojska, innym zagroził wydaleniem ze służby i w ten sposób po kilku dniach strejk zламаł. Ostatecznie sprawa oprze się o parlament francuski, gdzie zapewne na ten temat będzie gorąca dyskusya.

Zniżenie cen cukru. Wedle doniesienia z Wiednia kartel cukrowy nagle w niezwykły sposób obniżył ceny cukru. Zwalniając na październik i listopad 7 prc. kontygentu do sprzedaży, obniżył kartel cenę o 11½ korony na cetnarze metrycznym.

Przegląd polityczny.

Z obrad Sejmu krajowego.

XI. posiedzenie Sejmu

odbyło się we czwartek ubiegłego tygodnia. Po załatwieniu kilku spraw drobnych, przystąpiono do rozprawy nad sprawozdaniem kom. szkolnej o wniosku p. Merunowicza, który żąda wprowadzenia do szkół wydziałowych i seminariów żeńskich wprowadzenia praktycznej nauki gospodarstwa domowego. Po krótkiej dyskusyi na ten temat, uchwalono wnioski komisji, domagające się od rządu i kraju urządzania kursów gospodarstwa kobiecego, zanim będzie można naukę tą wprowadzić do szkół.

Nastąpiło sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycji nauczycieli o policzenie lat służby prowizorycznej do emerytury i o przyznanie względnie podwyższenie wymienionej emerytury. Komisya proponuje odstąpić sprawozdanie do Wydziału krajowego, aby petycye, które poprzednio nie były uwzględnione, zwrócił petentom, co do innych zaś przedstawił sprawozdanie na najbliższej sesyi

Józef Dobrzyński

Kraków, Sławkowska 12. — Lwów, Grodecka 30.

dostarcza kompletne urządzenia mleczarni, oraz wykonuje wszelkie naprawy maszyn mleczarskich a w szczególności cynuje blaszanki na mleko, skope i t. d. we własnym zakładzie we Lwowie.

(Adres na frachty: Lwów, Janowska 50).

Po odczytaniu różnych interpelacji, posiedzenie zamknięto.

XII. posiedzenie Sejmu

odbyło się w sobotę ubiegłą. Pos. Leo zgłosił wniosek nagły o wezwanie komisji reformy wyborczej do zdania sprawy z prac swych.

Po załatwieniu szeregu spraw bieżących. Sejm przystąpił do dyskusji nad wnioskiem nagłym p. Leo, aby wezwać komisję reformy wyborczej, by do 3 dni zdała sprawę z dotychczasowych prac swych.

Z dyskusji, która nad tym wnioskiem się rozwinęła, a trwała trzy dni, zdajemy sprawozdanie w artykule wstępnym dzisiejszego numeru, gdzie również omawiamy widoki reformy wyborczej na przyszłość.

XIII. i XIV. posiedzenie Sejmu

które odbyły się w poniedziałek i wtorek bieżącego tygodnia, zajęte były wyłącznie dyskusją nad wnioskiem nagłym pos. Lea. Wtorkowe posiedzenie było interesujące, ze względu na starcie ks. Stojalowskiego z pos. Stapińskim. Ks. Stojalowski w przemówieniu swem przeciw nagłości wniosku p. Lea zarzucił p. Stapińskiemu, że wziął pieniądze od konserwatystów a teraz ich bezsta. Konserwatyści wydali dużo pieniędzy, a teraz nic z tego nie mają — żaluje ks. Stojalowski.

P. Stapiński: Trzeba było jego wziąć, onby był za szóstkę to zrobił. Książd żebrał, brał, kto co dał.

Stojalowski: Ale cóż mam z tego, czy mam jaki majątek?

Stapiński: Polityka się rozleciała i pieniądze.

Stojalowski: Dla siebie nic nie brałem.

Stapiński: Już my coś o tem wiemy, o przysiędze manifestacyjnej, wiemy o pieniądzech z funduszu wyborczego Rady narod.

Marszałek: Proszę zaniechać tej nieinteresującej dyskusji.

Stojalowski: Wstydzicie się, żeście tacy podli.

Stapiński: Skoro Eksc. p. marszałek nie zwraca na to uwagi, to ja sobie sam wymierzę satysfakcję (do Stojalowskiego). Z kanałiami się nie rozprawiam.

Marszałek: Teraz obu posłów wzywam do porządku.

Stojalowski: Przyjmuję to przezwisko, bo kanalia pochodzi od psa, który jest wierny i kasa, jeżeli ktoś się skrada.

Następnie przemawiał p. Bandrowski za nagłością, poczem w głosowaniu nagłość przyjęto.

XV. posiedzenie Sejmu

odbyło się we środę bieżącego tygodnia, a obfitowało w burzliwe momenty. Przed przystąpieniem do porządku dziennego pos. Lewicki postawił wniosek, aby przerwać posiedzenie, a następnie zwołać dopiero wtedy, gdy komisja reformy wyborczej będzie mogła przedstawić swe sprawozdanie.

Marszałek zarządził półgodzinną przerwę, aby kluby mogły się porozumieć.

Po przerwie pos. Leo zapowiedział, że przy końcu posiedzenia zgłosi wniosek, aby następne posiedzenie odbyło się w sobotę.

Wniosek o przerwanie posiedzenia odrzucono. Powstała w Izbie silna wrzawa. Ukraińcy posłowie zaczęli świstać, trąbić, grać na piszczałkach i bić w pulpity. Posłowie Staruch, Dumka, Sodomora, Makuch i Skwaro świszczą i grają. Posłowie moskalofilscy nie biorą w obstrukcji udziału.

Marszałek mimo wrzawy prowadzi obrady. Nie słychać prawie nic. Wrzawę słychać w całym gmachu.

Przeciw wnioskowi p. Lewickiego oświadczyli się reprezentanci wszystkich stronnictw polskich. W głosowaniu wniosek posła Lewi-

ckiego odrzucono. (Głosy z ław ruskich: Hańba, skandal. Gdzie jest reforma wyborcza? Nie będzie posiedzenia, póki nie będzie reformy; nie dopuścimy do posiedzenia itd.) Bezustanny hałas i okrzyki, odzywają się na ławach ruskich, słychać trąbki, piszczałki i trzask pulpity.

Podczas tego hałasu przystępuje Izba do porządku dziennego. Sprawozdanie Wydziału kraj. w sprawie uzupełnienia regulacji Dniestru między Rozwadowem i Żórawnem odesłano do komisji wodnej.

Dalej przyjęto bez dyskusji sprawozdanie Banku kraj., o utworzenie kraj. patronatu rękodziel. i drobnego przemysłu i o pomnożenie liczby okręgów sanitarnych w r. 1911. Następnie uchwalono nowelę do § 23 ust. o r. prezentacji powiatowej.

Marszałek: Porządek dzienny wyczerpany. (Oklaski na ławach polskich). Głos ma p. Leo.

Mój w świecie sławny Garnitur do golenia Nr. 8730

w pięknej politurowanej drewnianej szkatułce 20 cm. długa, 15 1/2 cm. szeroka, 6 cm. wysoka, zamknięta, z ustawieniem lusterka do golenia nadaje się wysmienicie jako podarunek na Gwiazdkę, posiada wszelkie przybory do golenia:

1. jedną brzytwę 1-ma Solingen srebrnej stali, delikatnie głęboko ostrzona, do każdej brody pasująca i gotowa do użycia.
2. dobry pasek do obciągania.
3. puszkę z masą do ostrzenia.
4. puszkę antyseptycznego mydła.
5. ponikłwaną doniczką na mydło.
6. pendzel z poniklowaną rączką.

Komplet w najlepszym gatunku

◀ tylko K 3 tylko ▶

Ten sam garnitur, tylko brzytwa z ochroną dla niewycwiczonych (uszkodzenie wyłączone) z opieraczem K. 5-60.

Najlepszy garnitur do golenia, posiadający zamiast brzytwy, jeden bezpieczny aparat do golenia „Korona“ dla niewycwiczonych bardzo polecany K 6.

Żadne ryzyko! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. — Rozsyła za zaliczką lub za poprzednim nadesłaniem należytości przez

C. i k. Nadwornego dostawcy JAN KONRAD

Dom wysyłkowy w Brüx Nr 409 (Czechy).

Główny katalog z 3.000 odbitkami będzie wysłany każdemu darmo i oplatnie.

Posel Loo: Czynie wniosek, aby następne posiedzenie odbyło się w sobotę.

Marszałek stwierdza, że wniosek przyjęty. (Oklaski). Następne posiedzenie odbędzie się w sobotę.

Hałaśliwa obstrukcja ruska była zdaje się z góry przygotowana, aby uniemożliwić dalsze obrady. Krążą też pogłoski, że hałaśliwa obstrukcja ruska wynajęta została w zgrabny sposób (tak, by tego nie można było udowodnić), przez posłów konserwatywnych, którzy chcą w ten sposób na cały rok przewlec sprawę reformy wyborczej i rzucić wszelką odpowiedzialność za to na Rusinów. Ile w tem doniesieniu jest prawdy, trudno narazie powiedzieć. Zobaczymy niebawem z jakim to sprawozdaniem komisja reformy wyborczej wystąpi przed społeczeństwem.

Półtora miliona koron

placimy co roku obcym fabrykantom za lichy bibułka cygaretowe. Każą nam palić bibułki przeźrocyste, ludząc tem, że są cienkie a więc dobre. To nieprawda! Tylko bibułka nieprzeźroczysta, bez sztucznej a szkoda — dliej zaprawy, może być w paleniu smaczna. —

Wszystkim palącym kręcone papierosy, olecam najnowszy mój wyrób **Bibułek cygaretowych**:

POBUDKA.

Bibułka moja nie jest sztucznie zaprawiana, więc niechaj nikt nie zraża się tem, że nie jest przeźroczysta. — W paleniu za to — jest bardzo przyjemną, a dym posiada — — — — — chłodny i niegryzący. — — — — —

POBUDKA w opakowaniu patentowem 6 hal.
„ „ w opasce 4 hal.

Żądajcie próbek, które chętnie darmo i oplatnie wysyłam.

Fabryka tutek i bibulek cygaretowych

Mr W. Bełdowski

Starowiślna 26, KRAKÓW, Starowiślna 26.

W trafikach odrzucajcie obce wyroby a żądajcie naszych.

11—26

ZAKŁAD TAPICERSKO-DEKORACYJNY

A. RYBIŃSKI i P. PAŁKA

Kraków, ul. Basztowa 19 (obok szkoły Sztuk Pięknych).

W wzorowej naszej pracowni tapicersko-dekoracyjnej wykonujemy wszelkie roboty nam powierzone, jakoto: wyściełanie i przerabianie mebli, materace sprężynowe i włósienne, tapetowanie i szpanowanie pokoi, stary, żaluzje, zawieszanie firanek, portyery i wszelkie inne dekoracje tak w mieście jak i na prowincji. — Podejmujemy się urządzeń całkowitych mieszkań.

Pośredniczymy w sprowadzaniu według wielkiego wyboru wzorów fabrycznych mebli mosiężnych, żelaznych, giętych, dywanów, chodników, materyj meblowych i tapet **po cenach fabrycznych.**

Na składzie utrzymujemy meble, materye, portyery, firanki, kapy, serwety, koce, kołdry, drelichy itd.

Wykonanie sumienne i trwałe.

Ceny umiarkowane.

Wojciech Gigoń

Absolwent wyższej szkoły zawodowej w Hamburgu, z postępowaniem celującym, odznaczony pierwszą nagrodą Miejskiego Muzeum przemysłowego w Krakowie — otworzył

Artyst. Zakład Galanteryjno-introligatorski

w Krakowie, ulica Mikołajska 1. 6.

Wszelkie roboty w zakres galanteryjno-introligatorski wchodzące, wykonywa jaknajstaranniej, po cenach umiarkowanych.

Specjalnością firmy — oprawy ozdobne.

Jakaś znajomość muzyki jest wymagana.

Nr. 32 „Kolumbia“ gitara-cytrowa bez nauki przez każdego zaraz grająca, wielkości 49×35 cm., 41 strun w 5 akordowych grupach, z 12 podkładkami nutowymi, ze szkołą i wszelkimi przynależnościami K. 11.—. Nr. 33 tasama w 6 akordowych grupach, 49 strun 55×42 cm. długa, kompletna K. 13.50. Mandolinowe gitary-cytrowe, zupełnie jak Nr. 32 jednak z 62 strunami K. 12.50. Nuty częściowo za sztukę 15 h., 6 sztuk 80 h., 12 sztuk K. 1.50. Akordowe cytry po K. 3.50, 4.—, 6.—, 7.50, 9 i droższe.

Żadne ryzyko! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

Wysyłka za zaliczką przez c. i k. Nadwornego dostawcę

HANNS KONRAD

w Brüx Nr. 406 (Czechy).

Bogato ilustrowany główny katalog z przeszło 3000 odbitkami do każdego za darmo i opłacono.

Pracownia rymarsko-siodlarska Józef Ofiarski w Podgórzu, Rynek L. 12.

Posiada na składzie wybór gotowych nowych zaprzęgów, przyborów do podróży, pasy do maszyn oraz przyjmuje do naprawy zaprzęgi.

CENY MOŻLIWIE UMIARKOWANE. WYKONANIE STARANNE.

Skrzypce do nauki i koncertowe

Tylko najlepszego wyrobu i z najdokładniejszym wykonaniem.

Skrzypce do nauki bez smyczka po kor. 4.80, 5.50, 6.—, 7.60, 8.60, 11.—, 12.50.

Skrzypce koncertowe po kor. 14.—, 17.—, 20.50 i 24.—

Skrzypce orkiestrowe silne w tonie po kor. 28.—, 52.— i 40.—

Smyczki do skrzypiec po 80 h., kor. 1.—, 1.40, 1.80, 2.— i wyżej.

Futery (Elnis) na skrzypce po kor. 3.50, 4.50, 5.40, 6.50.

Cytry, harmonijki, gitary, okaryna itd. w najbogatszym wyborze.

NIE MA RYZYKA!

WYMIANA LUB ZWROT PIENIĘDZY!

Rozsyła za zaliczką lub za poprzedniemi nadestaniem należytości c. i k. nadworny dostawca

Jan Konrad

Dom wysyłkowy tow. muzyczn. Brüx Nr. 404 (Czechy).

Bogato ilustrowany katalog z 3000 odbitkami na żądanie każdemu za darmo opłacone wysyła.

D. LEWICKI

w Krakowie, ul. Krowoderska 53.

ma na składzie i wykonuje na miarę

OBUWIE

męskie, damskie i dziecinne z najlepszych materiałów i według najnowszych fasonów.

Z prowincyi wystarczy na miarę przesłanie starego bucika.

Ceny przystępne. Zamówienia skutecznie w ściśle umówionym czasie.

REKLAMACYE

raz wszelkie inne podania w sprawach wojskowych, w sprawach małżeńskich, kaucyjnych, tudzież Podania do Tronu sporządza szybko i tanio, a zarazem udziela wszelkich wskazówek, najstarsze w Galicyi c. k. konc.

Biurowe informacyjne dla spraw wojskowych

em. maj. A. Kornbergera i K. Moscheniego Kraków, „Willa Wenecya“ obok Sokoła przy ulicy Wolskiej.

Jedyny Zakład wojskowo-naukowy.

Dobra harmonijka k. 4.80.

Więcej niż 100.000 sprzedano.

Żadne koszta cła! Poręka!

Zamiana dozwolona lub pieniądze się zwraca!

Nr. 300³/₄. 10 klaw., 2 rej., 28 głosów, wielk. 24×12 cm. kor. 4.80.

Nr. 657¹/₄. 10 klaw., 1 rejestr., 28 głosów, wielkości 30×15 cm. kor. 5.20.

Nr. 305³/₄. 10 klaw., 2 rejestr., 50 głos., wielk. 24×12 cm. kor. 6.20.
Nr. 663¹/₄. 10 klaw., 2 rejestr., 50 głosów, wielkości 31×15 cm. kor. 8.—. Nr. 685 2, 10 klaw., 2 rejestr., 50 głos., wielk. 28×16 cm. kor. 9.—. Nr. 462³/₄. 10 klaw., 2 rejestr., 50 głos. wielk. 33×16¹/₂ cm. kor. 9.40. Nr. 985³/₄. 10 klaw., 3 rejestr., 70 głosów, wielkość 28×16 cm. kor. 11.—.

Samouczek dodaje się do każdej harmonijki za darmo.

Przesyła za zaliczką lub poprzednią zapłatą c. i k. nadworny dostawca

Jan Konrad, dom wywozowy towarów muzycznych, w Brüx Nr. 403 (Czechy).

Katalog główny z więcej niż 3000 rycin posyłam na żądanie każdemu za darmo i wolny od porta.

„ESPERANTO“ TUTKI PASCHALSKIEGO W TRAFIKACH DO NABYCIA.

P. T.

Podaję do wiadomości, iż Pracownia obuwia pod firmą ś. p. K. Bogackiego pozostaje nadal pod firmą EDWARDA BÓRKI przy ulicy Gołębiej 1. 2.,

gdzie nadal będą wykonywane wszelkie zamówienia dla P. T.

..... Odbiorców

Z poważaniem
Jadwiga Bogacka.

Bardzo godne do polecenia

jest przed zakupem różnych potrzebnych przedmiotów i podarunków różnego rodzaju, które są do przegładnięcia w moim bogato ilustrowanym głównym katalogu z więcej jak 3000 odbitkami, który na żądanie do każdego darmo i opłacono przesłany będzie.

Hanns Konrad

c. i k. nadworny dostawca w Brüx Nr. 429 (Czechy).

Największy skład

przyborów kościelnych i artykułów dewocyjnych

Szaty kościelne, materiały liońskie, kielichy, dzwonki, różańce, obrazki, figurki, medaliki, krzyżyki etc. po cenach możliwie niskich w wielkim wyborze.

Poleca: Na łaskawe żądanie wzory i przedmioty przesyłam do wyboru. Poleca:

KONSTANTY WITKOWSKI KORDAS

przedtem St. Przybylski.

Kraków, Rynek główny Linia A-B. L. 46/5.

Z. ZIEMBICKI

Kraków — Plac Maryacki L. 2.

Uwaga na adres.

Uwaga na adres.

POLECA:

Ramki na fotografie. ==

Albumy na kartki i fotografie. ==

Karty do gry. ==

Domino. Szachy. Sztony. ==

Imitacja smyrneńskich dywanów ściennych

Nr. 2109. Jakości, na obu stronach zupełnie jednakowe w rozmaitych deseniach jak: stado sarn, łabędź, gnóm, lew, pies myśliwski, sarna, jeleni, w pięknych kolorach wykonane. 100 cm. szerokie i do 200 cm. długie, za sztukę tylko K. 5.60. Nr. 2098 te same odpowiednio jak: sarna, jeleni, lew, pies leżący, 90 cm. szerokie, 180 cm. długie tylko K. 4.80. Najbogatszy wybór garniturów na stoły i łóżka flanelowych kołder do spania pikowanych i t. d.

Żadne ryzyko!

Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

Przesyła za zaliczką lub za poprzednim nadesłaniem należności, przez c. i k. nadwornego dostawcę

HANNS KONRAD

Dom wysyłkowy w Brüx Nr. 416 (Czechy). Główny katalog z więcej jak 3000 odbitek na żądanie każdemu darmo i oplatnie.

Marka ochronna: „Kotwica“

Liniment. Capsici comp.,

zastąpienie

Kotwicznego Pain-Expelleru

jest powszechnie znane jako wyśmienite, bóle usmierzające i odciążające nacieranie w ząbiegniach itd.; do nabycia we wszystkich prawie aptekach po cenie 80 hal., K. 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego wszędzie ulubionego środka domowego trzeba przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „Kotwica“, w ten czas jesteśmy pewni, że otrzymaliśmy preparat oryginalny.

Apteka Dr. Richtera pod „Złotym Lwem“ w Pradze, ulica Elżbiety No. 5 nowy.

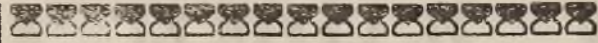
Bierz Pan

w potrzebie przedmioty użyteczne, podarunki różnego rodzaju. Wglądać w mój bogato ilustrowany główny katalog z 3000 odbitkami, który Panu na żądanie zaraz darmo i oplatnie przesłany będzie.

C. i k. nadworny dostawca

JAN KONRAD

Brüx Nr. 426 (Czechy).

FABRYKA

Wyrobow z brązu i srebra naczyń kościelnych

Posiada na składzie wielki wybór gotowych kielichów, Monstrancji, Lichtarzy, Kandelabrow, Krzyżów itp. i sprzedaje takowe po nader przystępnych cenach. Wyzłaca, srebrzy, brązuje stare zużyte naczynia z gwarancją, posiada własną odlewnię i jest w możności wykonywać zamówienia bez konkurencyi.

Wykonuje zarazem na zamówienie świeczniki elektryczne i t. d.

Franciszek Kopaczyński

Kraków, ul. Floryańska l. 47.

Na żądanie wysyła cenniki ilustrowane gratis

PREMIOWANA

FABRYKA MEBLI, SIATEK

żelaznych konstrukcyi, i wyrobów ornamentalnych kutyc.

JÓZEF GORECKI

w Krakowie, ul. św. Wawrzyńca L. 26

poleca się do wykonania po bardzo przystępnych cenach:

Wszelkich siatek, maszynowych i ręcznych, Mebli żelaznych i mosiężnych, Konstrukcyi dachów, schodów żelaznych Wszelkich artystyczn. wyrobów żelaznych

MAGAZYNY WŁASNE WE FABRYCE.

Telefon Nr. 277. Adres listów i telegramów wyraźnie: Józef Gorecki, Kraków.

Prima zegary wahadłowe,

w najbogatszym wyborze, wspaniale wykonane z 3-letnią gwarancją na piśmie. Nr. 4481. Miniaturowy zegar wahadłowy z 30 godz. werkiem sprężynowym, w polerowanej szafce orzechowej, 7i cm. długi z białym liczebnikiem kor. 8.50. Nr. 4482. Ten sam z werkiem pół i całe godziny bijący kor. 10.50. Nr. 4496. Zegar wahadł. z litym 8 dni idącym werkiem sprężyn. 1. ej jakości w pięknej 90 cm. długiej szafce orzech. biały emal. liczebnik kor. 18.50. Ten sam zegar z werkiem pół i całe godziny bijącym kor. 22.50. Lepsze zegary wahadłowe kor. 24.—, 30.—, 36.—, 50.—. Wszystkie zegary są również z werkiem idącym bijącym

głos dzwon. wieżowych) do nabycia i podnosi się. cena po ług jakości o ko. 1.—. 1.50. 2.50. 4.—, 6.—

Niema ryzyka! Zamiana dozwolona lub pieniądze się zwraca.

Przesyła za zaliczką pierwsza fabryka zegarów

JAN KONRAD c. i k. nadworny dostawca w Brüx Nr. 401 (Czechy).

Główny katalog z więcej niż 3000 rysin przesyła się na żądanie każdemu za darmo i oplatno

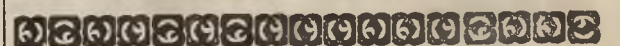

ANTONI POLONY

Zakład introligatorsko-galanteryjny.

Kraków, ulica Długa l. 44.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie tego fachu wchodzące — po cenach umiarkowanych.

JAN WIECZYNSKI

Krawiec

Kraków, Rynek gł. 33. l. p. front.

poleca

materyały na składzie. Robota solidna.

Tamże potrzebni zdolni robotnicy.

Najlepsze zegarki

odznaczone złotymi i srebrnymi medalami dostarcza w świecie znana firma

Pierwsza fabryka zegarków w BRÜX Nr. 396 (Czechy).

K. 6.80

Syst. „Roskopf“ patentowany zegarek K. 4.— z podw. kopertami „ 6.80
Szwajc. syst. „Roskopf“ patent. „ 5.—
Prawdziwy srebrny Reintor z mechanizmem „Gloria“ „ 8.40
Z podwójnymi metalowymi, stalowymi talskami kopertami „ 10.50
Budzik konkurencyjny „ 2.90
Zegar „Schwarzwälder“ „ 2.80

Rzetelna 3-letnia pisemna gwarancja.

Żadne ryzyko! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

Przesyła za zaliczką lub z góry zapłaconiem należności.

Główny katalog z więcej jak 3000 odbitkami na żądanie darmo i oplatno.

„EVOE“ Zbawienny środek do włosów

uznany w gronach lekarzy i wśród szerokiej publiczności. Premiiowany w Wiedniu i Londynie. Złote medale, dyplomy, uznania, krzyże. „EVOE“ jest wynalezienie orientalnej wody, która działa na cebulki włosów, zapobiega ich wypadaniu i czyści skórę z łupieżu, po użyciu otrzymuje się bujny włos i zarost, przysparza gęstość i długość i przywraca pierwotny ich kolor. Wielka flaszką wystarczająca na kilka miesięcy Kor. 5, — 3 flaszki K. 12 wysyła do każdej miejscowości Monarchii.

Do uzyskania sympatycznej, białej, delikatnej skóry na twarzy, rękach i na całym ciele, do usunięcia wągrów, piegów, liszaji, używać tylko nieszkodliwego preparatu „Evoe-Creme“ w tubkach po Kor. 2 i 4. — Puder Evoe (biały, róża i czarny) w kartonach po Kor. 2 i 4. — „Evoe“ oryginalne mydło piękności, które czyści skórę aksamitną i białą jak alabaster K. 1.— Wysyła za pobraniem lub za nadesłaniem należności z góry.

Generalne zastęstwo Tow. „Evoe“ Wiedeń 11592 Praterstrasse 57.

Do nabycia we wszystkich aptekach, drogueryach i perfumeryach.

Trwalsze od wiedeńskich ubrania gotowe świeżo wyrobione **krakowskich krawców**

tylko

w Związku katolickich krawców Pierwszorzędny magazyn na zamówienia.

Kraków, ulica Floryańska l. 7, tuż przy Rynku.

Wódz, plac Halicki l. 7, gdzie Central. Kawiarnia.

Wielki skład materyałów krajowych i angielskich.

KRÓJ ANGIELSKI

Garnitury na stoły i łóżka.

Najsolidarniej i najmodniej wykonane!

Nr. 2081 wspaniały garnitur (2 kołdry ca 110x190 cm. i 1 nakrycie na stół cm. 138x138) z pięknym kwiatowym wysyciem na końcach, to bordowe lub oliwne, konkurencyjna taniść K 10 —. Pojedyncze kołdry K 3 65, pojedyncze nakrycia na stoły K 2 70. Nr. 2082 te same lecz w lepszym gatunku

K 12 50. Pojedyncze kołdry K 4 50, pojedyncze nakrycia na stoły K 3 50, w lepszym gatunku K 15 —, 18 —, 20 — i droższe.

Wełniany garnitur (2 kołdry i 1 nakrycie na stół po K 22 —, 26 —, 30 —, 34 50 i droższe.

Żadne ryzyko! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy! Największy wybór w moim głównym katalogu z więcej jak 3000 odbitkami, który na żądanie darmo i opłatnie przesłany będzie.

Przesyła za zaliczką c. i k. nadworny dostawca

Hanns Konrad Dom wysyłkowy w Brüx Nr. 414 (Czechy).

WOJCIECH KAPERA

w Krakowie ul. Sławkowska 24.

(w domu XX. Emerytów)

odznaczony najwyższą nagrodą na wystawie w Paryżu 1908 r., wykonuje i ma na składzie

Obuwie męskie, damskie i dziecięce

z najlepszego materiału,

według fasonów francuskich i angielskich.

Pracownia wyrobu powozów

Stanisława Sadowińskiego

w Podgórzu, ulica Kałwaryjska 74-76.

Przyjmuje zamówienia na nowe pojazdy

wszelkiego rodzaju. Również wykonuje

naprawy w zakres tenże wchodzące.

Ceny umiarkowane, wykonanie wzorowe.

Prawdziwe Schichta Mydło

z marką „Jeleń“

prasowane jest tak:

Główna fabryka: **Jerzy Schicht T. A.**

znajduje się w Aussig, w Czechach.

Fabryki filialne istnieją w Wiedniu, w Mor. Ostrawie i w Ringelshain w Czechach.

Jest to wyłącznie austriackie przedsiębiorstwo, pracujące wyłącznie austriackim kapitałem, i właścicielami są Austriacy.

Kakao kuracyjne odtłuszczone znakomite i wydatne

1/8 Klg. 65 hał.

Pensjonatom i podobnym instytucjom odpowiedni opust pościć

Fabryka czekolady, kakao, CUKRÓW DESEROWYCH

Jan Michalik

KRAKOW, FLORYAŃSKA 45

TELEFON 466.

CENNIKI DARMO I OPLATNIE.

Rewolwer dla cyklistów

Nr. 112 z brzeżem ochronnym ogniowy-system, bardzo model lubiany, 6-o strzałowy, gładko polerowany z orzechowym łożyskiem, z odciążeniem do zatrzaśku 12 cm. długości 8 K. Patrony do tegoż rewolweru Nr. 500 po 100 sztuk 3 K.

Żadne ryzyko! — Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

Największy wybór we wszystkich gatunkach broni w moim głównym katalogu z 3000 odbitek który na żądanie każdemu darmo i opłacono prześle c. i k. nadworny dostawca

HANNS KONRAD

Dom przesyłkowy w Brüx Nr. 419. (Czechy).

SINGERA

„66“

najnowsza i najdoskonalsza maszyna do szycia

SINGER Co. Tow.-akc. maszyn do szycia

Kraków,

ul. Szpitalna L. 40, naprzeciw teatru.

SINGERA

maszyny nabyć można li tylko w naszych składach.

POD KILIŃSKIM.

POD KILIŃSKIM.

HANDEL SKÓR I PRZYBORÓW SZEWSKICH
KRAKÓW, UL. FLORYAŃSKA L. 29.

Feliksa Grodzkiego

poieca się P. T. Publiczności:

Utrzymuje na składzie wielki wybór skór z pierwszorzędných fabryk krajowych i zagranicznych, przybory do obuwia dla PP. Szewców, przybory dla PP. Tapicerów, Rymarzy, Siodlarzy, Introligatorów, Rękawiczników i t. p.

Najlepsze czernidło do obuwia „Sokół“.

Zlecenia odwrotną pocztą i koleją.

Dla PP. Kupców i Kółek robi znaczny opust.

Pracownia

artystycz.-pozłotniczo-malarska

i sklep wszelkich ram i obrazów

Franciszka Barnasia

w Jaśle

wykonuje wszelkie roboty kościelne, cerkiewne i salonowe jako to: złocone, malowanie kościołów, ołtarzy figur do noszenia itp.

Przyjmuje również wszelkie obrazy i ramy do odnowienia jakoteż na życzenie wykonuje nowe.

Klejenie antyków porcelanowych.

Odpowiednie na Gwiazdkę!

Laternka magiczna

lakierowana na czarno, z objekt., niklowa z 3 soczewkami, lampą do nafty, kompletna z obraz. cm. szer.

6	3	K 4—
12	3 1/2	5 50
12	4	7 50
12	5	11 50
12	7	16 50

Tanie maszyny parowe

opalone spirytusem, stojąc. polt. mes. kotłem, oksyd. cyl. z went. bezp. i lampką spirytus. na blaszanym podnóżku z gwizd. 20 cm. wysok. za sztukę 2 kor.

Lepsze masz. parowe po K. 2 80, 3 60, 4 20, 6 —, 8 —, 9 50 i wyżej.

Przesyła za zaliczką

Jan Konrad

dom wywozowy

w Brü Nr. 411. (Czechy).

Bogato ilustrowany polski cennik główny z więcej niż 3000 rycinami przesyła się na żądanie za darmo i opłacono.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach. Należy jednak zwracać uwagę na to, aby dostawca dostarczył wszystkim „OLLA“. Proszę się nie dać w błąd wprowadzić przez naśladowstwa mające być rzekomo tak samo dobre jak „OLLA“

Zajmujący wykaz źródeł dostarczających „OLLA“ wyrobów gumowych przesyła „OLLA“ centrala gumowych wyrobów Wiedeń II/409 Praterstrasse 57.

Główny skład PATHÉFONÓW

S. GRUDZIŃSKI i T. BERGER Kraków,

ulica Szewska L. 10.

Tel. Nr. 305.

PATHÉFON jest najdoskonalszym instrumentem współczesnym. Gra bez zmiany igły, szafirem. Płyty nie zgrzywają się, dlatego grają zawsze równie czysto, głośno i bez chrapania. Płyty o średnicy 24 cm i 29 cm. Nowość! Płyty 50 cm. grające z potrójną siłą, zastępują w zupełności orkiestrę. Niezbędne dla restauracji, kawiarni, kótek, stowarzyszeń i wszystkich pragnących dobrej zabawy. Repertuar we wszystkich językach. Co miesiąc nowości.

Żądajcie cenników darmo i opłatnie.

Naprawy i przeróbki we własnej pracowni.

Kto raz postyszał prawdziwy PATHÉFON i poznał zalety naszego systemu, pozostaje na zawsze wiernym i gorącym jego zwolennikiem.

Grzebienie i szczoteczki można otrzymać we wszystkich drogueryach, w lepszych składach perfumery i tylko w najlepszych sklepach.

Największy i najstarszy w kraju skład maszyn do szycia i haftu

Józefa Iwanickiego

w Krakowie, hotel Pollera

pod zarz. Fr. Radomskiego. Poleca maszyny do robót wszelkiego rodzaju jako to: krawieckich, szewskich, kuśnierskich trykotowych i. p. Dogodne spłaty ratalne. Wielki wybór jedwabiu, nici, bawełny, igieł, oliwy i części składowych. Wznowiono u rządowej pracowni mechanicznej wykonują się wszelkie naprawy z ścisłą dokładnością.

JÓZEF IWANICKI mechanik
Kraków, Szpitalna 32, hotel Pollera.

Igły, szpilki, nici, tasiemki,

poleca

Stefan Porębski
Kraków, obecnie **Rynek 32 B. C.**

Zamówienia odwrotnie. Zamówienia odwrotnie.

Jedyny katolicki skład przyborów fotograficznych pod fachowem kierownictwem.

Fotograficzne

Płyty liny rzybory rzyrzady apieru

KRAJOWE I ZAGRANICZNE NAJSŁYNNIEJSZYCH FIRM: „FOS“ WARSZAWA) KODAK, GOERZ, LUMIERE, JOUGLA etc.

Po najtańszych cenach. W największym wyborze. **CENNIK GRATIS.**
Warszawski Skład przyborów fotograficznych. Kraków, Szewska 1. 2.

Karty z widokami

zawsze nowość i kunsztownie wykonane jak: piękność pań, miłosc i dziecinne serce, kwiaty, krajobrazy, Boże Narodzenie, noworoczne, wielkanocne, urodziny i imieniny, bardzo delikatnie kunsztownie i najdoskonalszem: farbami wykonane.

10 sztuk sortowanych opłatnie	K. — 50
25 " " " "	" 1.—
50 " " " "	" 1.70
100 " " " "	" 3.20
200 " " " "	" 5.50
500 " " " "	" 13.—
1000 " " " "	" 25.—

jeżeli życzeniem będzie karty nie sortowane, proszę tylko podać który gatunek z wyżej wykazanych kart dostarczone być mają. Przesyła za poprzednim zapłaceniem. Polecenia nad kor. 2 przesyła za zaliczką

C. i k. nadworny dostawca
HANNS KONRAD
Dom wysyłkowy w **Brüx** P. 422 (Czechy).
Główny katalog z więcej jak 3000 odbitkami na żądanie darmo i opłacono.

I-a piłeczki do wyżynania (Laubsäge) z narzędziami.

Praca piłeczką w wyżynaniu jest nauką piękną i przyjemnym zajęciem tak dla młodych jako i starszych w wolnych chwilach.

Nr. 9307 prima narzędzi piłeczkowych na mocnym kartonie umocowane, 7 narzędzi i projekt w komplecie K. 3. Nr. 9308 ten sam ale z 10 ma narzędziami i projektem K. 5. Nr. 9310 I. piłeczkowy garnitur w skrzynce z świerkowego drzewa z przesuwaniem nakryciem z 9-ma narzędziami K. 7.20.

Większy wybór w piłeczkach i narzędziach w moim głównym katalogu.

Żadne ryzyko!

Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Przesyła za zaliczką c i k. nadworny dostawca

Jan Konrad w Brüx
Nr. 410 (Czechy).

Główny katalog z 3000 odbitkami na żądanie do każdego darmo i opłatnie przesyła.

Utrzymanie zdrowego ŻOŁĄDKA

polega przedewszystkiem na dobrem trawieniu, przez uregulowanie usunięcia zatrzymania. skutecznym środkiem z wybióranych, najlepszych ziół leczniczych starannie przyrządzonym, pobudzającym apetyt, przyspieszającym trawienie i lekko odprowadzającym, który usuwa i łagodzi złe następstwa nieumiarkowania, nie odpowiedniej diety, zaziębienia, siedzącego trybu życia i przykrego zatwardzenia n. p. zgagę, odbijanie się, nadmierne tworzenie się kwasów i kurczowe bóle jest

Dra Rosa balsam żołądkowy z apteki B. Fragnera w Pradze.

OSTRZEŻENIE! Wszystkie części opakowania noszą prawnie deponowaną markę ochronną.

SKŁAD GŁÓWNY: APTEKA **B. FRAGNER'A** C. i k. Dostawcy Dworu „POD CZARNYM ORLEM” PRAGA, Mała Strona Nr. 203. róg ul. Neruda. WYSYLKA CODZIENNIE.

1 cała flaszka 2 K., pół flaszki 1 K. Poczta za poprzednim nadesłaniem K. 1.50 będzie jedna mała flaszka, K. 2.80 będzie jedna duża flaszka, i. 1.70 będą 2 duże flaszki, K. 8 będą 4 duże flaszki, K. 22.— będzie 14 dużych flaszek opłatnie do wszystkich stacyi austro-węgierskiej Monarchii przesyłane. SKŁADY W APTEKACH AUSTRO-WĘGIER

Tanie czeskie pierze!

5 kilo świeżo dartego K. 9'60, lepsze K. 12'—, białe trwałe w miękości darte K. 18'—, K. 24'—, śnieżno białe, trwałe w miękości darte K. 30'— Kor. 36'—

Wysyła opłatnie za zaliczką. Wymiana lub zwrot po zwróceniu kosztów przesyłki dozwolono.

BENEDIKT SACHSEL,
Lobes Nr. 57 koło Pilzna, Czechy.

MIODOSYTANIA Kazimierza Robackiego

założona w roku 1841.

Kraków, ulica Sławkowska Nr. 26.

Malinalki. Wiśniaki. Miód stołowy mocny but. 1 K. 20 h. Miód kuracyjny but. 1 K. 60 h. Miód kopowiec but. 2 K. 40 h. Miód bernardyński but. 4 Kor. Dereniaki.